

kel 50, stk. 1, litra b, hvorefter de retlige myndigheder skal være beføjet til at træffe hurtige og effektive foreløbige foranstaltninger for at bevare relevant bevismateriale vedrørende den påståede krænkelse. Efter Justitsministeriets opfattelse opfylder de gældende danske regler om fogedforbud suppleret med reglerne om isoleret bevisoptagelse og ransagning TRIPS-aftalens krav med hensyn til foreløbige foranstaltninger, men det vil dog være hensigtsmæssigt at fjerne enhver tvivl om, hvorvidt Danmark lever op til TRIPS-aftalens krav. Dette er således også et mål med lovforslaget, jf. nærmere herom i bemærkningerne under pkt. 2.4.

2. Nærmere om baggrunden for lovforslaget

2.1. Immaterialretslovene og deres sanktionssystem

2.1.1. Generelt

Immaterialretten er den del af formueretten, der handler om beskyttelsen af åndens skabende arbejde og kendetegn. Immaterialretslovene – hvoraf de vigtigste er ophavsretsloven (lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998), mønsterloven (lovbekendtgørelse nr. 251 af 17. april 1989 med senere ændringer), patentloven (lovbekendtgørelse nr. 366 af 6. september 1998 som ændret ved lov nr. 412 af 31. maj 2000), brugsmodeilloven (lovbekendtgørelse nr. 367 af 6. september 1998 som ændret ved lov nr. 412 af 31. maj 2000) og varemærkeloven (lovbekendtgørelse nr. 162 af 21. februar 1997 som ændret ved lov nr. 412 af 31. maj 2000) – bygger på en såkaldt eneretskonstruktion, hvorefter retten til at anvende de beskyttede fænomener i kommerciel sammenhæng forbeholdes en enkelt nærmere angiven person. Således har ophavsmanden ifølge ophavsretsloven eneret til at fremstille eksemplarer af sit værk og til at gøre det tilgængeligt for almenheden, for eksempel ved salg, ligesom opfinderen i henhold til patentloven har eneret til at udnytte sin opfindelse erhvervsmæssigt. I henhold til varemærkeloven har varemærkeindehaveren eneret til at bruge sit varemærke erhvervsmæssigt.

Krænkelser af de immaterielle rettigheder foreligger, hvor andre end den efter loven berettigede person på ulovlig måde anvender det beskyttede fænomen uden rettighedshaverens accept. Som typiske eksempler kan nævnes piratkopiering og efterfølgende distribution af musik, film og edb-programmer samt uretmæssig mærkning af tekstiler og lægemidler med beskyttede varemærker. Som anført i EU-kommissionens grønne bog om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering, jf. nærmere herom i bemærkningerne under pkt. 2.5., hører edb-industrien, den audiovisuelle industri, den fonografiske industri, teks-

tilindustrien, parfumeindustrien, urmagerindustrien, lægemiddelindustrien, legetøjsindustrien og bilindustrien til de mest udsatte brancher.

Overtrædelse af immaterialretslovene kan medføre straf, erstatning og godtgørelse. Hertil kommer inddragelse eller tilintetgørelse mv., som er særlige immaterialretlige sanktioner til imødegåelse af den fare for krænkelse, som ulovlige eksemplarer mv. repræsenterer. Af stor praktisk betydning er endvidere muligheden for nedlæggelse af fogedforbud efter retsplejelovens regler, jf. bemærkningerne i pkt. 3.3.

Bevissikringsproblematikken må antages at være mest aktuel i relation til ophavs- og varemærkeretten. Disse områder beskrives derfor nærmere nedenfor. Desuden behandles patentretten, idet denne rummer visse særlige aspekter i relation til bevissikringsproblematikken.

2.1.2. Særligt om ophavsretten

På det ophavsretlige område er specielt edb-industrien, den audiovisuelle industri og den fonografiske industri udsat for krænkelse. Heriblandt er edb-industrien hårdest ramt. Krænkelserne sker dels ved ulovlig kopiering og efterfølgende salg af fysiske eksemplarer af edb-programmer, dels ved ulovlig intern anvendelse (kopiering) af edb-programmer, for eksempel i erhvervsvirksomheder. Førstnævnte krænkelsesform kan som regel bevises, hvis de ulovligt fremstillede programmer er bragt på markedet. Beviset for ulovlig intern anvendelse kan derimod i reglen kun føres, hvis der er adgang til at undersøge krænkerens computer, og hvis krænkeren ikke inden undersøgelsen har haft lejlighed til at slette de ulovlige kopier, hvilket kan ske på meget kort tid.

Ifølge ophavsretslovens § 2 har ophavsmanden som udgangspunkt eneret til at fremstille eksemplarer af sit værk og til at gøre det tilgængeligt for almenheden, for eksempel ved salg. Dette udgangspunkt modificeres dog i henhold til lovens kapitel 2 (§§ 11-52), som indeholder regler, der indskrænker ophavsmandens ophavsret. Efter ophavsretslovens § 12, stk. 1, må enhver således fremstille enkelte eksemplarer til sin private brug. I henhold til § 12, stk. 2, nr. 3 og 4, gælder dette dog ikke fremstilling af eksemplarer af edb-programmer i digitaliseret form eller fremstilling af eksemplarer af andre værker fra digital til digital form. Det vil således f.eks. ikke være tilladt at kopiere indholdet af en cd-rom over på en anden cd-rom, heller ikke selv om det alene sker med henblik på eget brug. Baggrunden for disse indskrænkninger i privatkopieringsretten er de betydelige muligheder for hurtigt re-